

Działania podejmowane w ramach projektu Bardzo Młoda Kultura (BMK) w regionie świętokrzyskim i ich wpływ na wzrost kompetencji młodego pokolenia

Activities Undertaken as Part of the Very Young Culture Project (BMK) in The Świętokrzyskie Region and their Impact on the Growth of Competences of the Young Generation

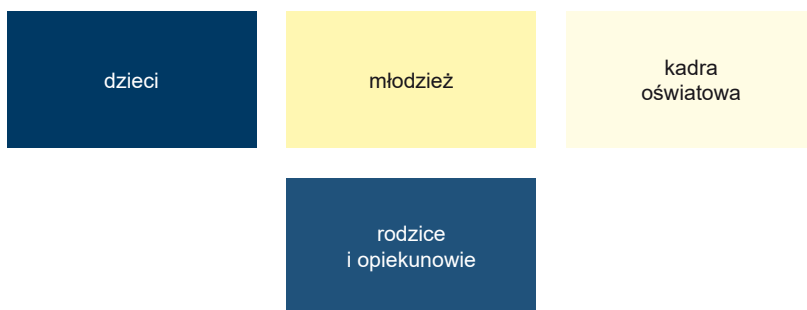
DOI 10.25951/4672

O projekcie BMK w województwie świętokrzyskim

Operatorem regionalnym projektu BMK w województwie świętokrzyskim był Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach (tzw. Centrum Kompetencyjne). Adresaci projektu Bardzo Młoda Kultura 2019–2021 zostali przedstawieni na schemacie 1, a zadania wykonane w projekcie pokazuje schemat 2.

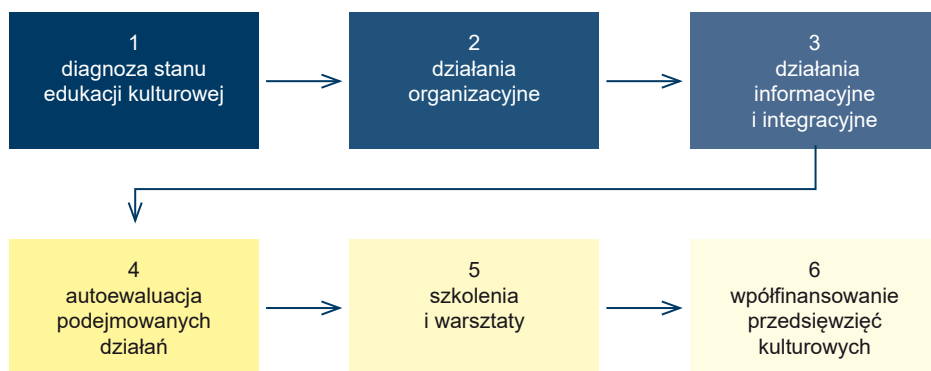
Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach jako operator przez trzy kolejne lata pełnił funkcję centrum kompetencyjnego wspierającego współpracę sfery kultury i sfery edukacji. Odpowiadał w skali województwa świętokrzyskiego za wspomniane w schemacie 2 trzyletnie zadania, tj.:

- diagnozowanie stanu edukacji kulturowej w województwie i autoewaluację podejmowanych działań,
- działania organizacyjne, informacyjne oraz integracyjne (np. tworzenie portali informacyjnych, organizacja konferencji, spotkań i prezentacji działań z zakresu edukacji kulturowej, wymiana doświadczeń edukatorów),
- prowadzenie szkoleń i warsztatów dla animatorów kultury, pedagogów i edukatorów, a także konsultacje i doradztwo,
- współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturowej, tworzonych wspólnie przez przedstawicieli podmiotów kultury oraz placówek oświatowo-edukacyjnych.

Schemat 1. Odbiorcy działań w ramach projektu BMK

Źródło: opracowanie własne.

Schemat 2. Zadania w ramach projektu BMK w województwie świętokrzyskim

Źródło: opracowanie własne.

Wojewódzki Dom Kultury, wychodząc od diagnozy stanu edukacji kulturowej w województwie świętokrzyskim (identyfikacja podmiotów, które zajmują się tego rodzaju działalnością, formy współpracy, deficyty edukacji kulturowej w regionie), promował nie tylko program BMK i samą ideę edukacji kulturowej, lecz także integrował środowiska edukatorów poprzez budowanie sieci współpracy pomiędzy nimi i wskazywanie możliwych kierunków ich rozwijania. Warto dodać, że przeprowadzona przez operatora diagnoza sytuacji edukacji kulturowej w regionie stanowi podstawę określenia tematyki szkoleń i warsztatów prowadzonych dla edukatorów. Ich celem z kolei, oprócz wzmacniania kompetencji i wiedzy, stało się budowanie sieci współpracy pomiędzy uczestnikami tych zajęć. Udział zainteresowanych w programie dla WDK poka-

zał, jak cenne okazały się konkursy regrantingowe¹ skierowane do osób biorących udział w szkoleniach, osób reprezentujących sferę kultury i sferę edukacji szkolnej. Zaletą tych konkursów było również zapewnienie możliwości konsultowania i doskonalenia swoich pomysłów z doświadczonymi edukatorami i animatorami. Realizacja projektów, które zwyciężyły w konkursie regrantingowym odbywała się pod kuratelą WDK, przy założeniu, że mają one publiczny charakter i są dla każdego dostępne. Istotnym aspektem działalności WDK było również prowadzenie działań ewaluacyjnych i autoewaluacyjnych. Ich wyniki stały się jednym z najważniejszych czynników programujących realizację BMK w kolejnych latach funkcjonowania tego projektu.

Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach, jako operator projektu BMK, działał zgodnie z ideą Alison Wolf (Robinson, Aronica 2015, s. 185), w myśl której „trzeba po prostu zburzyć mury”. Jako instytucja kultury WDK nie tylko promuje oddolne aktywności i zachęca do inkulturacji poprzez edukację, lecz również na bieżąco doskonalą już istniejące działania, testuje nowe rozwiązania i jest gotowy do korygowania tych procesów, które nie są lub nie były funkcjonalne. Sprzyja wymianie wiedzy, pomysłów i doświadczeń między pracownikami instytucji kultury i edukacji z całego regionu, stanowi też przestrzeń dla rozwoju kompetencji i kreatywności młodego pokolenia.

Podejmowane od 2016 r. inicjatywy w ramach projektu BMK wpisywały się i nadal wpisują w długofalową strategię rozwoju Wojewódzkiego Domu Kultury oraz instytucji współpracujących. Zakładają rozwijanie potencjału kreatywnego jako kluczowego elementu potencjału kulturowego. Podkreślają aktywne funkcjonowanie koalicji tworzonych między kulturą i edukacją, postrzegając je jako istotny element dla rozwoju kapitału społecznego na poziomie lokalnym – zarówno z perspektywy potencjału kulturowego, jak i potencjału społecznego.

Podsumowując należy stwierdzić, że tradycyjne metody nauczania nie są w stanie wykształcić u wszystkich uczniów wyższego poziomu kompetencji. W szkołach dominuje bowiem zdobywanie wiedzy w zakresie kompetencji, a nie nabywanie konkretnych umiejętności i kształtowanie postaw. W wielu szkołach nadal dominuje model edukacyjny oparty na jednostronnym przekazywaniu wiedzy uczniom. Rozwiązaniem może tu być projekt Bardzo Młoda Kultura, który wspomaga wzrost kompetencji młodego pokolenia.

¹ Konkurs regrantingowy polega na przekazaniu środków otrzymanych przez podmiot w formie dotacji (grantu) innym podmiotom, także w formie grantu. Grant ma charakter finansowego wsparcia bezwrotnego, służącego z reguły osiągnięciu celów ważnych społecznie lub gospodarczo.

Umiejętność współdziałania w grupie i szacunek dla innych to cechy, które kształtują się raczej poza tradycyjnymi lekcjami. Szkoła zatem powinna rozwijać kompetencje kluczowe wprowadzając różne formy demokratycznego uczestnictwa, angażując uczniów w szeroko pojęte aktywności pozaszkolne i podejmując współpracę z instytucjami kultury. Nauczyciele powinni zrozumieć, że znajomość swojej dziedziny nie wystarczy. Ich zadaniem nie jest uczenie przedmiotu, tylko uczenie uczniów. Muszą ich zaangażować, zainspirować, wzbudzić w nich entuzjazm do nauki – która powinna się odbywać także poza szkołą. Współpraca szkół i instytucji kultury stanowi zatem przestrzeń, w której inicjatywy edukacyjne mogą być realizowane w sposób kreatywny i skuteczny. To współdziałanie międzysektorowe pozwala tak aranżować procesy edukacyjne, aby uczyć aktywnie i praktycznie.

BIBLIOGRAFIA

K. Robinson, L. Aronica (2015), *Kreatywne szkoły, oddolna rewolucja, która zmienia edukację*, Kraków: Wydawnictwo Element.

STRESZCZENIE

Strategicznym celem projektu Bardzo Młoda Kultura (BMK) jest wzmacnianie roli edukacji kulturowej w Polsce poprzez pobudzenie i wykorzystanie edukacyjnego potencjału kultury. Przyczynia się on w znaczący sposób do wzrostu kompetencji młodego pokolenia. Jak wskazują świętokrzyskie doniesienia, projekt przyczynił się do pobudzenia i efektywnego wykorzystania edukacyjnej roli kultury. Stworzono system opierający się na działaniach podejmowanych w sferze kultury. Te z kolei przyczyniły się wzrostu kompetencji młodego pokolenia, do kształtowania cenionych społecznie umiejętności i postaw: kreatywności, innowacyjnego działania, współpracy, zaufania, kompetencji medialnych i komunikacyjnych.

SŁOWA KLUCZOWE: kompetencje młodego pokolenia, projekt Bardzo Młoda Kultura, województwo świętokrzyskie

SUMMARY

The Very Young Culture project is an activity aimed at strengthening the role of cultural education in Poland by stimulating and using the educational potential of culture. It contributes significantly to the growth of competences of the young generation.

According to the reports from the Świętokrzyskie Region, the project was used to stimulate and effectively use the educational role of culture. A system was developed in detail based on activities undertaken in the field of culture. These, in turn, contributed to the growth of competences of the young generation, to the development of socially valued skills and attitudes: creativity, innovative action, cooperation, trust, media and communication competences.

KEYWORDS: competences of the young generation, Very Young Culture Project, Świętokrzyskie region BMK

PAULINA FORMA – Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Pedagogika / Pedagogy

Przysłano do redakcji / Received: 10.11.2021

Daty recenzji / Revised: 14.11.2021

Data akceptacji do publikacji / Accepted: 15.11.2021